
Polonistyka za granicą: Węgry.

Biuletyn Polonistyczny 2/6, 57-59

1959

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Nurtuje też niemieckich kolegów problem kryteriów zaliczenia literatury fachowej do literatury danego okresu. Przekonywające okazało się dla nich stanowisko polskich badaczy, że o przynależności do literatury pięknej decyduje nie tyle temat i nawet odbiorca książki, lecz stopień estetyczności postawy twórczej pisarza. Jeżeli autor książki fachowej pisze swe książki uwzględniając kryteria literackie, artystyczne, dzieło należy rozpatrywać w ramach historii literatury, naturalnie z punktu widzenia elementów artystycznych dzieła, nie zaś jego treści fachowej. W okresach dawniejszych nie mało było dzieł spełniających warunki "literackie". Naturalnie granica niekiedy jest płynna.

Wspomniane spotkanie było bardzo interesujące i pożyteczne dla pracowników obu Instytutów, przyczyni się też do współpracy, zwłaszcza w zakresie bibliografii.

POLONISTYKA ZA GRANICĄ

Węgry

Na terenie Węgier istnieją dwie uniwersyteckie placówki slawistyczne (Budapeszt, Debreczyn), sekcja slawistyczna Instytutu Językoznawczego Węgierskiej Akademii Nauk oraz sekcja literatury słowiańskiej Instytutu Badań Literackich Węgierskiej Akademii Nauk.

Budapeszt

Pracownicy Seminarium Slawistycznego Uniwersytetu zajmują się przede wszystkim językami południowo-słowiańskimi i słowiańskimi dialektami na Węgrzech. Kierownik Seminarium prof. I s t v á n K n i e z s a. (Pisze on obecnie pracę na temat zapożyczeń z języków słowiańskich w języku węgierskim).

Lektor języka polskiego - J ó z e f L o n c z a k z Uniwersytetu Jagiellońskiego, prowadzi również wykłady i ćwiczenia z gramatyki języka polskiego i historii literatury polskiej dla studentów sekcji filologii polskiej. W r. 1954 studia polonistyczne ukończyło czterech, w r. 1959 pięciu.

Prof. Kniezsa redaguje czasopismo slawistyczne "Studia Slavica" (wychodzi od r. 1954); tematyka rozpraw - głównie językoznawcza.

Placówki Węgierskiej Akademii Nauk prowadzą badania z zakresu rusycystyki, bohemistyki i filologii serbo-chorwackiej. Problematyką polonistyczną zajmują się niektórzy historycy i historycy literatury węgierskiej: prof. I s t v a n S ö t é r, dyrektor Instytutu Badań Literackich W.A.N., opublikował w tomie zbiorowym "A.Mickiewicz" (Międzynarodowa Sesja Naukowa PAN, Ossolineum 1958) swój wygłoszony na sesji referat "Paralele węgierskiego i polskiego romantyzmu"; prof. E n d r e K o - v á c s z Uniwersytetu w Budapeszcie jest autorem większej rozprawy o Bemie, 1954 (nagroda im. Kossutha), ostatnio opublikował większą pracę pt. "Sprawa polska na Węgrzech w okresie reform 1825-1848", 1959. W tomie zbiorowym "A.Mickiewicz", Ossolineum 1958 opublikował rozprawkę pt. "Węgierskie echa twórczości Adama Mickiewicza". Jest autorem wstępów i posłowi do wydań polskich klasyków w przekładzie węgierskim; prof. J ó z e f S z a u d e r z Instytutu Badań Literackich W.A.N. opublikował tamże swój referat wygłoszony na Międzynarodowej Sesji Naukowej poświęconej A.Mickiewiczowi pt. "Paralele między artystem Mickiewicza a literacką ludowością węgierską".

Prof. József W a l d a p f e l interesuje się od lat problematyką polską, zwłaszcza w zakresie stosunków kulturalnych polsko-węgierskich w wieku XVI. Jest autorem kilku artykułów w tym zakresie, m.in. O Adamie Czachrowskim - Polaku-żołnierzu walczącym na Węgrzech, O kontaktach polskich Balassi'ego, O znaczeniu Uniwersytetu Jagiellońskiego dla literatury węgierskiej.

Ponadto prof. A d o r i a n D i v é k y publikuje w czasopismach recenzje polskie prac historycznych, m.in. recenzował tom referatów wygłoszonych na krakowskiej sesji poświęconej Odrodzeniu.

Wymienić należy ponadto ważniejszych tłumaczy literatury polskiej na język węgierski: I s t v á n M e s z á r o s, laureat PEN-Clubu Polskiego, tłumacz Orzeszkowej, Sienkiewicza, Żeromskiego, Iwaszkiewicza; E v a S e b ö k, tłumaczka "Pana Tadeusza"; G y ó r g y R a d ó, tłumacz "Sonetów Krymskich" Mickiewicza, autor większej recenzji przekładu "Pana Tadeusza"; G r a c i a K e r é n y i, tłumaczka "Nocy i dni" M.Dąbrowskiej, oraz tłumacze literatury współczesnej M i c h à l y B á b a i F e r e n c P á k o z d y.

Z prac bibliograficznych: S a n d o r K o z o c s a - Bibliografia Mickiewiczowskich przekładów i prac o Mickiewiczu pt. "Mickiewicz na Węgrzech", 1955 r. oraz S. K o z o c s a i M. R a d ó - "Bibliografia przekładów i prac o polskiej literaturze w języku węgierskim" (praca złożona w Instytucie Badań Literackich PAN w Warszawie).

Debreczyn

Kierownikiem seminarium slawistycznego jest prof. B e l a S u l á n, rusycysta, aktualny rektor Uniwersytetu w Debreczynie. Doc. E n d r e A n g y a l w swoich publikacjach, przede wszystkim na temat baroku, uwzględnia szeroko problematykę polską.

W perspektywie uruchomienie studium polonistycznego.

POLONISTYKA ZA GRANICĄ

(uzupełnienia)

Publikowane poniżej uzupełnienie wydrukowanych dotąd informacji o polonistyce za granicą /zob. Biuletyn Polonistyczny, zeszyty 3,4 i 5/ oparte jest głównie na danych dostarczonych przez nasze placówki dyplomatyczne oraz na nowych materiałach Biura Międzynarodowych Kursów dla Slawistów przy Uniwersytecie Warszawskim. Niestety od zagranicznych placówek naukowych, z nielicznymi wyjątkami, redakcja Biuletynu materiałów dotąd nie otrzymała. Redakcja zwraca się ponownie do zainteresowanych placówek naukowych oraz uczonych za granicą z prośbą o nadsyłanie informacji o organizacji studiów i pracy naukowej w zakresie polonistyki oraz dziedzin pokrewnych, o przygotowanych do publikacji pracach naukowych, planach naukowych badań na najbliższy okres itp. W miarę otrzymania materiały te będą publikowane na łamach Biuletynu Polonistycznego.

Austria

Doc. Uniwersytetu w Wiedniu G ü n t h e r W y t r z e n s przygotowuje niemieckie wydanie Pamiętników Paska, które ma się ukazać w serii "Slavische Geschichtschreiben" (Graz). Do drugiego i trzeciego tomu wydawnictwa "Slavische Geisteswelt" (Halle Verlag-Baden-Baden) przygotował on część polską. Jest to antologia kultury Słowian od czasów starożytnych do naszych dni.

Ukazał się tom 6 "Wiener Slavistisches Jahrbuch", w przygotowaniu tom 7.